

M A G Y A R K U R I R.

Bécs, Pénteken, Június' 13dikán, 1823.

Spanyol Ország.

Marschal Moncey így folytatja közlebbi levelünkben elkezdett jelentését, mellyet Geronából Május 25d. reggeli 4 órakor indított a' Hadi Miniszterhez:

A' Milans és Lobera 4000 emberből álló osztályairól említvén, miként támadták-meg Május' 24d. éjfélt után két órakor, a' Matorót megszállott 1800 főből álló sereget, imígy adja-elő környülállásosan a' dolgot: „Egyik ellenséges osztály a' Barcelonai úton jött; a' másik azon dombokon terült-el, mellyek a' várost fedezik. Az első hátraszorítá előljáró csapatunkat, 's szinte a' külső - város' szélső házáig nyomult. A' 6d. könnyű Regimentünkbeli Voltigeur-Compania elég leve feltartóztatására. Gen. Marquis de Vence, a' 6d. könnyű gyalog Regimenttel 's a' 18d. Regiment lovas vadászokkal a' Barcelonai útra nyomult, ott az ellenséget megtámadta 's egész zavarba hozta. — Jobbról a' 7d. Línea-Regimentnek egy Bataliona 's a' 6diknak négy Compániáji, hasonló foganattal dolgoztak. Mindenfelé futott az ellenség, szélythányván fegyvereit 's bútorait. A' csata' helyén 500 puszkát, ugyan annyi patronást és csákót 's számos kardot és láncsát találtunk. Az ellenség közül 150 embert tevénk tehetlenné a' fegyver hordozásra. Egy zászló és öt száz ember kerülének hatalmunkba, kik között négy Tiszt találtatik.“

„Rövid időn bővebb tudósítást leszen szerencsém Exciáddal közleni ezen viadalról, melly az Ő Felsége hadvise-

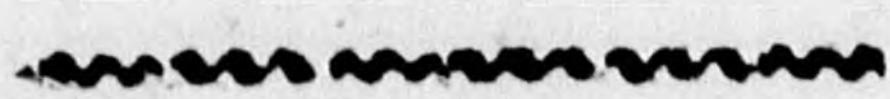
lő népére újabb dicssőséget vont, 's Ő kir. Herczégének is elébe terjesztem majd azon kérelmeket, mellyeket Gen. Curial, a' magokat megkülönböztetett Tisztekre és közemberekre nézve fog hozzám küldeni. Seregeink mindnyájan illy felkiáltás közben rohantak az ellenségre: „Eljen a' Király!“ De különösen Gen. Vence, Oberster Hürel, a' 6d. könnyű Regiment Oberstere, Beaumont Úr a' 10d. Vadász-Regiment Vezére és Oberster Tholose, a' General-Űtáb Vezére, nagy dicsérettel említettnek a' Gróf Curial jelentésében.“

Marschal Moncey.

~~~~~

A' Toulousei Journal egy levelét közli Romagosának Ripollból Május 10dikéről, mellyet Báró d' Eroleshez írt, 's benne a' Május 5d. Szan-Quirsnél, Vich és Ripoll között történt ütközetről azt mondja, hogy csupán 400 embere volt 's megtámadóji 4000nél is felesebben valának; de mind e' mellett is darab ideig szerencsésen forgatta magát, mígnem a' sokkal nagyobb erőnek végre engedni kényszerítettvén, száz lépésre vonult alkalmas rendben vissza. Ezt írja továbbá a' jelentő, Adjutansának Bojol Úrnak magasztalására: A' mint ez a' Tiszt észrevevé, hogy 50 legény a' Hit-ármadabeliek közül futásnak eredett, kivont kardal rohant rájuk, hogy megállíthassa. Kevéssel ezután, azt sejtven, miként vonják magokat katonáji a' kősziklák megé az ellenséges golyóbisok elől, egyedül állott-ki

egy dombra 's szinte egy fertály óráig maga tartotta - ki az ellenség' tüzelését, így biztatván embereit: „Ne bújjatok - el barátaim! a' Militziák' golyóbisai nem kártékonyok.“ Látván végre, hogy egy *Compania Voltigeur* el akarja zárni visszamenetelét, még ekkor is 's mindaddig helyt állott, míg csak egyenes parancsolatot nem vett távozására iránt.

Május' 31d. a' Spanyolokhoz intézett következő Proclamatióját közli a' *Moniteur* az Angoulemi kir. Herczegnek a' francia Armada' Fő-Vezérének:

„Spanyolok! Minekelőtte a' francia Armada által jött volna a' Pyrenaeumokon, kinyilatkoztattam én a' nagylelkű spanyol Nemzetnek, hogy vele Franciaország nem háborúskodik. Megígértem, hogy úgy jövünk mint barátok és szövetségesek, hogy az oltárokat újra felállíthassuk, a' Királyt megszabadíthassuk, az igazságot, rendet és békességet saját kívánságok szerint helyreállíthassuk. Megígértem, hogy kinek kinek vagyonát tiszteletben, személyét bátorságban tartom, 's a' békességszerető lakosokat védelmezem. Spanyolország hitt szavaimnak. A' melly tartományokon keresztül jöttem, azokban a' francia vitézek, testvéri módon fogadtattak, 's a' közvélekedésből megértettétek, mennyire érdemlették ők azon fogadtatást, 's én is miként teljesítém ígéretemet.“

„Spanyolok! Ha Királyotok Fő-várostartokban volna, az én küldetéseim' nemes célja is csak hamar vége felé közelgetne, 's megszabadítván Ő Felségét, itten több dolgom nem lenne.“

„Az Ő Felsége távolléte miatt azonban más kötelességeim vannak.“

„Az Armada Fő-vezérége az enyim; de bár melly szoros kötelek kapcsoljanak is engemet a' ti Királyotokhoz, a' mellyek

egszersmind Francia és Spanyol Országokat is egybekötik; mind a' mellett is soha se igazgassa idegen azon tartományokat, mellyeket a' szövetséges hadviselők szabadítottak - meg.“

„A' határon kezdve szinte Madrid kapujáig, a' kormány mindenütt olly becsületes Spanyolokra bízott, kiknek hívségeket ismeri a' Király, 's a' kik az ő háladatosságára, 's a' Népnak tiszteletére, ezen veszedelmes környülállásokban még inkább számot tarthatnak.“

„Jelen van az idő, hogy azon Regenség, mellyre az Ország' kormánya 's a' rendes hadi erőnek rendbeszedése bízott, 's a' közös nagy munka felett — Királyotok megszabadítása iránt — velem együtt folytassa tanácskozásait, forma szerint 's állandóul felállíttassék.“

„Ő Felsége akaratját most meg nem tudhatjuk, 's a' tartományokat sem lehet tanács iránt megkérdeznünk, mert így a' Királyt és a' Népet terhelő gonoszok, még hosszabb időre halasztatnának.“

„Ezen különös környülállások között, mellyekre nézve az elmúltak, semmi síró mértéket nem adnak a' kezünkbe, azt gondoltam, hogy legillendőbb, legnemzetibb 's a' Király előtt is legkedvesebb mód lenne, a' Castilbai és Indiai nagy Tanácsokat hívni - egybe, mellyeknek széles kiterjedésű foglalatosságokbeli tulajdonságai, az egész Országot 's a' tengerentúli birtokokat is magokban foglalják, 's a' Regenség tagjai' választásának gondját ezen Tanácsokra bízni, mint a' mellyeket Tagjainak rangjok 's political helyzetetések, függetlenekké tesznek.“

„Ennélfogva egybehívtam az említett Tanácsokat, mellyek majd tudtokra adják, a' kiket választani fognak.“

„Azon férfiak, kiket ők egyező akarral elválasztanak, minden szükséges hatalmakkal fel lesznek ruháztatva, egészen amaz óhajtott napig, mellyben sza-

bad és boldog Királyotok, maga foglalatoskodhatik majd azon tárgyal, miként tehesse állandóvá királyi székét, megfundálván részéről azon boldogságot, mellyel Jobbágyainak tartozik.“

„Spanyolok! Adjatok hitelt egy Bourbon szavainak. Az a' jóltévő Monarcha, ki engem tihozzátok küldött, nem választja - el azon óhajtását, melly szerint az ő véréből lévő Királyotok' megszabadítását, 's a' Franczia Országgal szövetséges nagy és vitéz Nemzetnek igazságos kívánságait, egyiránt szívén hordozza.“

Az Alcovendasi Fő Hadiszálláson, Majus' 23d. 1823.

Lajos Antal.

Jún. elsőjén következő telegraphusi jelentést közöl a' Moniteur Madritből Majus' 28dikáról.

A' Major Generális a' Hadi Miniszter
Ő Excjához.

„Gen. Vallin, tegnap reggeli hat órákor érte-bé Talavera de la Reynánál azon pártos seregeket, a' mellyek Madritből hátravonúltak.“

„Ezen seregek 3000 Gyalogságból 's 500 Lovasokból állottak, kik bátran megtámadtatván, számos holtak, sok sebesek' 's 60 elfogottak' hátrahagyásával nagy hirtelenséggel hátravonúltak. Az elfogottak között egy Oberstlieutenant is van több Tisztekel együtt.“

„Tizenöt eleséges - szekeret is vetünk - el tőlök, és még a' hadi kaszszájokat, mellyben 8000 Piaszter volt.“

„Egy későbbi levélben, melly Giro-nából Majus 28d. indult 's a' Moniteurben Jún. 2d. közöltetik, ezek találtatnak: „Minekutána Mina elsőben Szan Felio de Sasseraba, 's onnan Moyába ment volna, Majus 26d. korán reggel 2400 emberrel Vich alatt termett. A' várost csupán 400, nyolczadik Regimentbeli legény-

ség, 's a' Romagosa Batalionából négy Compánia, és így öszveséggel 800 ember védelmezte. Viszsaüzetvén a' fő bójársokról, némelly bástyákat akart megmászni, de ezzel sem mehetett semmire is. Délelőtti 11 órákor odébb állott St. Felio de Sasseras felé, a' csata helyen hagyván 60 emberét. Sebeseit, kiknek számok sokra mehet, magával vitte. Közülünk öt ember holt-meg 's valami 30 kapott sebet. Romagosa és emberei vitézül forgaták magokat. Úgy látszik, a' kétségbeesés sugallotta Minának (ki a' mint hallik, sebet is kapott) ezen próbatételt.“

A' Moniteurnek Jún. 2diki számja szerint, így ír Marschal Moncey a' Hadi-Miniszterhez :

Arens de Mar, Majus 27d. 1823.

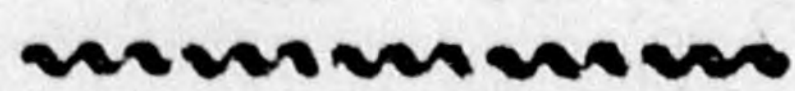
A' mint szerencsém vala jelenti Excádnak, Geronából elindúltam Majus 25d. délután Tordera felé, a' hova éjfélt után egy órákor érkeztem-meg. Kilovaglottam Hostalrich várának megkémlelésére, mellyet egy franczia és egy spanyol Batalion ostromol. Az előtt való nap foglalákel a' várost, melly egészen a' fellegvár ágyújának irányában esik; a' városban két Granatéros Compania feküdt, mellyek kiverettek 's a' fellegvárba vonultak. Ez alkalmatossággal megkülönböztették magokat a' spanyol Royalisták, kiket Antonio Coll (Mosen - Anton) vezérlett. Ezen várban igen rosz a' víz, 's az őrizetnek ki ki kell rontani iható vizért egy forráshoz, melly az apró puskák irányába esik. Parancsolatot adtam az Ingenieur Generalisnak, valamint az ott helyben commandirozó Ingenieur Tisztnek is, vizsgál-nák - meg tüstént, vallyon végrehajthat-nánk e munka által, hogy azon forrást sok ember veszteség nélkül, kezünkre keríthessük.

Gen. Curial nem győzi eléggé ma.
)(*

gasztalni Ő Felségének azon seregeit, mellyek Matarónak, a' Lobera és Milans osztálya által lett váratlan megtámadtá-sakor, olly dicsőségesen kimutatók magokat.

Gen. Donnadieunek Manresából Május 24d. indított levelét vettem, mellyben jelenti, hogy Mina, ki az előtt való nap Surtában feküdt 3000 emberrel, Cellenten keresztül Avinónak tartott, és hogy azon seregeire, mellyek St. Feliu de Sasserasba mentek, 's a' Vich, Ripoll és Berga közti bérczes tájékon hátra vonúlni látszottak, reápuskázta néhányszor a' miéink. Jelenti továbbá a' Generális, hogy mihelyt seregei kipihenik magokat, azonnal újra utána esik Minának, kinek teljes megverettetése csupán egy ütközettől függ.

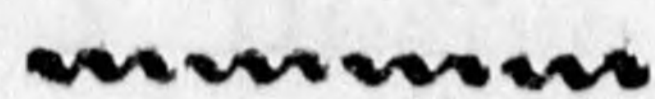
A' St. Selonii és Grapollersi helyeztetéseket meg fogom vizsgálni, mint a' melly helyeken, a' vett parancsolatoknál fogva, az ötödik osztálybeli seregek foglalnak majd állást.

Mind a' Moniteur mind a' többi Párizsi Ujságok közölnék Május 30d. kívonásban egy levelet, melly Madritból Május 23d. indult. A' levél' foglalata ím ez: „A' Bessieres hebehurgyasága, 's azon elkeseredés, mellyet általa a' nép között szerzett, arra kényszeríték Ő kir. Herczegségét, hogy Madritot egy nappal elébb szállotta-meg. — Ma reggeli öt órakor bevezetett néhány Bataliont Gen. Latour-Foissak, 's felváltatá a' constitutiós Gárdát. Dob 's muzsika adák tudtokra a' lakosoknak ezen történetet, mellyet ma nem vártak. Gen. Zayas veszedelemben forgott, hanem védelmet talált, 's minden baj nélkül elmehetett. Nem akarok abban próbát tenni, hogy lerajzoljam az örömnök és bódúltságnak kicsapongásait, mellyeknek tanúja valék; tenger nép töl-

tötte el az útszákát, 's a' szerencsének és és háladatosságnak jelei olly igaz színben 's erőben mutatók magokat, hogy gyakran könnyeket kelle hullatnom. De a' nép örvendezése, oh fájdalom, a' gyűlölség' érzésével vala elegyes, 's történetek némelley excessusok. Ha volna valami, a' mivel ezen siralmas excessusokat menthetné az ember, az egyedül a' lehetne, hogy a' nép igen gyűlöletesen ingereltett. A' Bessieres vigyázatlan megtámadásából, ez előtt harmad nappal eredett kegyetlenkedések, — mellyeknek nyomai még most is láthatók, temetetlen hevervén mind ekkoráig az elhullottak — nem egyedülvaló okai a' nép elkeseredésének. Némelley emberek, kik nemcsak vélekedéseik, de még inkább vad cselekedeteik által, igen is ismeretesek, tekintet kérdének magoknak venni, 's a' mint ma látszik, sokan közülök, erőszakoskodásokat is követének-el. Ezen őrzöngés és vakmerőség még inkább elnehezíték a' nép boszszujának megzabolázhatását. Ezen célból mindenek megtétettek; kemény rendszabások hozattak, 's katonáink szorosán teljesíték kötelességeket, mind azon sajnós állapot mellett is, mellyek akkor szokták magokat előadni, mikor a' bennünket szerető férjfiakkal 's a' bennünket ölelő aszszonyokkal kéntelenítettünk keménységgel bánni. A' Junta által nevezetett Corregidor (Bíró) egy határozást bocsátott közre, mellynél fogva az egybecsoportozások, a' „Muera!“ (veszsen!) kiáltozások, és a' fegyver hordozás tilalmaztatnak. A' városnak minden fertályaiban két Biztos vigyáz, 's a' Patrol nagy ügyességgel jár-el kötelességében. Ő kir. Herczegsége holnap reggel 9 órakor tartja bójövetelét. Akkor az örömnök teljes kirontását várhatni. Ha az örömkialtások Sevilláig hatnak, úgy hiszem elnyomják a' Cortesek' szavát.“ — Utánírás. Május 24d. az Angoulemi Herczeg

a' Ricoleti kapun által tartotta bėjövete-
lét 's a' Villa Hernosa nevű fogadóba
szállott.

A' Morning Chronicle szerint, a' spa-
nyol Ministerium már valósággal a' kö-
vetkezendő módon van elrendelve: Perez
de Castro, Státus-Miniszter; Zarco del
Valle, Hadi-Miniszter; Calatrava, Belső
Miniszter; Yandiola, Financz-Miniszter;
Vadillo, a' tengerparti birtokok' Minisz-
tere.

Az ánglus Courier így ír Május' 27d:
„Fontos leveleket vett tegnap Sevillából
a' Ministerium. Abisbal a' Constitutio
ellen nyilatkozta - ki magát; hanem a'
Francziákhoz nem állott, a' szónak gyű-
löletes értelme szerint. Csupán javalla-
tokat tett az egyesség felől. Egészen hi-
deg vérrel viseltetvén a' spanyol nép a'
Constitúcióhoz 's annak barátjaihoz, az
Abisbal lépéséből azt húzhatjuk - ki, hogy
azon szerencsétlen Országnak környülál-
lásai rövid időn eligazíttatnak. 'S ha ez
így leszen, 's az egész dolog a' spanyol
Nemzet becsületével 's függetlenségével
megegyezhetőleg végződik - bé, akkor egész
Európának szerencsét kívánunk, 's Lord
Greyt arra kérjük, fogadja - el sajnálkozó
résztételünket. — Utánírás, estvéli 8 óra-
kor. — Két Kurír érkezett újra Sevillá-
ból; ezek a' tengeren jöttek, 's Május
9d. és 15d. indultak. Azt a' hírt hozták,
hogy a' fejetlen uralkodás a' legmagasabb
fokra hágott, a' szökösés közönséges,
's pénz teljességgel nincs. Többé már,
sem Cadixtól sem a' Kanariai szigetektől
nem tart senki is. A' Király rövid időn
visszanyeri szabadságát, 's a' Cortesek
capitulálnak. Spanyol Országnak egyik
szélétől a' másikáig triumphálnak a' Fran-
cziák.“

Madridban az a' hivatalos jelentés
tétetett közönségesse Május' 23d., hogy

a' Royalisták béméntek Toledóba, meg-
vervén elébb a' Constitúciókat.

A' Parizsi levelek következő tudósi-
tásokat közölnek Május 31d. a' francia
seregeknek Arragoniában munkálódó 2d.
Ármada - testéről: „A' 6d. osztály, melly-
nek vezére Pamphile - Lacroix a' Cinca és
Segre vízeinek partjait szállotta - meg,
szemmel tartja a' Leridai és Montezoni
őrizeteket, 's a' Mina seregeinek bal szár-
nyát 's utólját fenyegeti Ezen osztálynak
látására, minden Constitúciók megfuta-
modtak, 's az erős helyekre vevék ma-
gokat. — A' Gen. Lieut. Gróf d' Arbaud-
Jonques' Brigadája, melly a' 4d. és 13d.
Línea gyalog Regementekből áll, minden
constitúció seregeket elűzött Barbastro'
és Monzon' táján, 's az utóbbi erősség-
beli őrizetet szorosabban körülkerítette.
— A' Leridai ellenséges őrizetet, melly
nagy vizsgálódásokat akart tenni, annyira
körülményes közbe szorította seregeinknek egy
osztálya, hogy alkalmasint nehezen te-
szen próbát másodszor.

A' Quotidienne Jún. elsőjén egy, Bayon-
néből Május' 28d. indult levélnek ezen
kivonását közli: „A' Santonai ostromló-
sereget újra helyreállították a' Biscayai
spanyol-royalista seregek 's 2500 Fran-
cziák, és így Santana alatt most már több
fekszik 4000 embernél, a' szükséges Pat-
tanyússággal egyetemben. — Gen. Lon-
ga visszament 1500 Francziával Santan-
derbe. Nem azért hagyta ő el az említett
helyet, hogy emberei szökdöstek volna,
mint a' Liberálisok hírelték, mert csupán
azon Tisztek voltak vele, a' kiket a' most
állítandó osztályhoz akar tenni. — A' Bis-
cayai Junta folytatja munkáját, 's már
számos hivatalokat bétöltött. — Ha igaz,
a' mit a' liberalis Ujságok minden nap
mondogatnak, hogy t. i. a' francia Ár-
madát, hátulról számos Guerillák bojgat-
ják, miként engedhetik ugyan azon Gue-
rillák, hogy a' rendkívülvaló Kurírok öt-

ven óránál kevesebb idő alatt is eljönnek Madridból Bayonnéba, midőn a' Constitutiónak 1820beli helyreállítása oltá, mindenkor nyolcz napban került ez az út a' rendes Kuríroknak.

A' közelebb nevezett Ujság még ezt írja Puycedrából Május' 20d.: „A' Pablo Miralles haláláról szárnyalt hír csakugyan nem költemény. Cerverában rontott reá Május 15d. egy ellenséges osztály, melly Leridából Május 14d. virradóra indult-ki. Némellyek szerint, Miralles csupán egy Companiával volt, mások azt mondják, hogy 500 válogatott, de igen fáradt emberei voltak. Annyi azonban igaz, hogy a' Constitutiósok kiprédálták Cervera városát. A' mint hallik hat Papot is megöltek. Azt is beszélnek, hogy a' Miralles fija, megértvén az atyján elkövetett kegyetlenséget, keserűségében hat constitutiós foglyokat agyon lövetett. Minának Spiona is ugyan így járt. A' Seo d' Urgeli Kormányzónak vitt ez levelet, mellyben az volt, hogy a' várat hagyja oda 's menjen Tarragonába.

A' Quotidienne nevű francia Ujság következő cikkelyt közöl Jún. 2d. „Ugyan azon szempillantásban, midőn megérkezett a' híre, hogy seregeink bementek Spanyol Ország' Fő-városába, a' liberális Ujságok azt állították, hogy a' Constitutiósoknak 175,000 emberből álló Armadájok van készen a' Flészigetben. Wilson Anglus 5000 emberrel érkezett-meg Galiciába, 's ezek Astrogánál 1500 francia szökevényekkel szaporodtak. Sőt állítások még többre is terjed, azt is mondják, hogy constitutiós Gen. Campillo, újra elfoglalta Santandert; a' Santona előtt fekvő Hit-ármadabeliek egysültek ezen helynek pártos őrizetével, végre, hogy Barcelonában kilencz hónapi eleség van, 's ennél fogva hosszasan ellentállhat a' Francziáknak, kik közül nagy számmal temetkezhetnek el alatta.“

Az Allgemeine Zeitung egy levelet közöl Párizsból Május' 30dikáról, mellyben a' többek között ezek találtatnak: „A' francia és ánglus liberalis Ujságok mindent elkövetnek, hogy csalóka okoskodásaik által egybezavarhassanak két meglett nagy dolgot azoknak szemek előtt, a' kik uralkodnak, és a' kik uralkodás alatt vannak. Egyik az, hogy Spanyol Országának nagyobb része, minden valószínűségos viadal nélkül elfoglaltatott, a' másik, hogy a' spanyol nép nem akarja a' Constitutiót. Ezek a' Liberalisok, kik azal tartották, hogy Napoleonnak legcsudásabb plánumai is valószággal végrehajthatók, mikor az Orosz és a' Spanyol ellen hadakozott, nagy nehézségekre találának a' Cortesek' meggyőzésében. Nehézségek az igaz, vannak mindenütt; de honnan van, hogy azokat a' Liberalisok még a' legfontosabb dolgokban sem veszik észre magok körül, azonban a' Royalistáknak legszerencsésebb próbatételeikben is azonnal feltalálják? — Ez onnan van, mivel mesterek a' Sophistaságban. Mina és az ő Hadnagyai nem ütköznek-meg, hanem a' hegyek között bujkálnak; és így Catalonia második vérengző Vendée lesz; mind a' mellett is, hogy az egész tartomány royalista gondolkozású 's Minának ellensége. Az Angoulemi Herceg minden kardvágás nélkül bémegy Madridba, 's a' Liberalisok odahagyják a' Fő-várost; mellyért is ottan Igazgatást nem állíthat-fel, mert a' Liberalisok nélkül, mint kiki tudja, semmihez sem lehet fogni; tapasztalta ezt a' Kamara, mikor az Oppositio hátra vonta magát. A' Cortesek nem maradhatnak-meg Sevillában; a' Kanáriai szigetekre viszik fogva a' Királyt; és így soha sem lesz vége a' háborúnak, mert azon szigetekre, sem tengeri sem száraz hadi erő nem hathat. A' spanyol Royalisták a' régi spanyol Corteseket akarják; így tehát öszve nem fér-

het velek az Angoulemi Herczeg, mint-hogy ő a' Liberalisok vélekedése szerint, a' francia két Kamarát akarja Madritban felállítani."

Nagy Britannia és Irlandia.

Irlandiának déli részében olly nagy mérsékben tartanak még mostis a' nyughatatlanságok, hogy csilapításokra Edinburgból és Glasgowból egy gyalog- és egy Lovas Regementnek kelle menni. Minthogy azonban ezen gyakran előkerülő lármákat, most már gondosabban kezdik vizsgálni az Alsó - házban, 's számos tanúk is halgattatnak - ki e' részben, lehet reményleni, hogy ha a' dolognak igaz fundamentomára jöhetnek, 's valóságos okát kitapogathatják, bizonyosan meg is fogják orvosolni.

Spanyol Amerika.

Curacaoból Apr. 8d. indult tudósítások szerint, spanyol kir. Gen. Morales még mind ellene van a' Columbiai Republica hatalmának. Puerto - Cabello, Maracaibo 's több nevezetes helyek, mind ekkoráig birtokában vannak. Maracaibónak elvétele, annyira sajnosan esett a' Respublicának, hogy legjobb Tisztjét Gen. Montillát küldé a' legválagatottabb seregekkel a' városnak visszavevésére. De ezeket Morales semmivé tette, 's Montilla valami 60 Lovassal szabadúlhatott meg. Bajonettel támadta meg a' spanyol Generális a' Columbiaiakat, 's ezek annyira megijedtek ezen viadal nemétül, hogy azonnal elhánták fegyvereiket 's megadák magokat. Ezen hosszas háború miatt nagyon megcsökent itten az európai kereskedés.

Magyar Ország.

József Ő Cs. K. Fő Herczega, Országunk' nagylelkű Nádor - Ispánja,

Pest Vármegyének gyűlés - palotájában, Felsőes Királyunk trónusa előtt, a' Ns. Marczibányi Nemzetség által szerzett jutalmakat a' magyar tudományos munkáért, Jún. 7d. kiosztotta. Egybegyűlének, díszes nemzeti öltözetben a' Fels. Magy. Kir. Helytartó Tanácsnak csaknem minden tagjai, a' T. N. Vármegyének Tisztviselőji, a' Ns. Városnak Elöljáróji és a kir. Universitásnak tudós Tanítóji. A' Marczibányi fundatióra ügyelő Választottságnak tagjai felmenvén Budára, mély tisztelettel megkértek Ő Cs. K. Fő - Herczégét a' Nádor - Ispánt a' megjelenésre, a' ki azon váratlan örömmel lepte-meg a' Követséget, hogy nemcsak maga személyében jelenik-meg, hanem Ő Cs. K. Fő Herczégével a' Fő Herczegnével, és Ferdinánd Királyi Fő Herczeggel, Hazánk Hadi Fő Kormányzójával is kívánna díszesíteni ezen nemzeti innepet.

Pestre érkezvén ált' a' felséges Vendégek, a' Választottság, és a' Ns. Vármegye, 's a' Nemzeti Muzzeum' Tisztjei által a' Vármegye' palotájába bévezettettek, a' hova midőn a' felséges uralkodó Haznak tagjai fényes udvari kísérettel béléptek, az őket óhajtvá váró nagy gyülekezet, öröm elragadtatással sokszorozta az „Éljen!" kiáltásokat. Minekutána Ő Cs. Kir. Fő Herczega a' Nádor - Ispán, Nagymélt. Gróf Beckers Fő Udvari Mesterével, két Kamarás Urakkal és két Adjutánsokkal; a' Császári Fő Herczegné, Nagymélt. Gróf Révainé Fő Udvari Mesternéjével, és három Udvari Damakkal, kik a' Fő Herczegné példájára, igaz gyöngyökkel és drága kövekkel tündöklő gazdag magyaros öltözetjeikkel, az egész gyülekezet' figyelmét magokra vonták; és Ferdinánd Királyi Fő Herczeg, két Adjutánsaival, a' trónus előtt és mellett helyet foglaltak volna, Mélt. Szent - Királyi László Palatinalis Itélő - Mester, mint a' Választottságnak öregbik tagja,

jeles magyar beszéddel kifejtette a' nemzeti csinosodásnak hathatós fontosságát mind a' Fejedelemre mind a' Népre nézve, és a' megjelent fő személyeket, mint a' kik jelenlétekkel ezen csinosodást megbecsülni 's nagyobbra buzdítani méltóztattak, háladatos tisztelettel idvezlette. Azután a' Fő Jegyző Tek. Fejérvári József Úr felolvasta a' Jegyző-könyvből a' tudós Hazafijaknak 1819, 1820, 1821, és 1822d. esztendőben készített magyar Munkáikat és több másokat méltó dicsérettel megemlítvén, előadta, hogy a' jutalomra a' következők választottak, u. m. Tek. Tudós Mokry Beniámin Úrnak, egykor a' Pápai Collegiumban Historiai Professornak Biographiai Kézi Lexikona, melly négy részben, jeles válogatással készült; Tek. és Tudós Horvát István Úrnak, a' Nemzeti Muzéumnál lévő Bibliothecariusnak, Magyar Ország gyökeres régi Nemzetségeiről írt, és fontos historiai felfedezésekkel magát megkülönböztetett Értekezései; Tiszt. Tudós Vályi Nagy Ferencz Úrnak, S. Pataki volt Professornak magyarra tett Homér Iliásza; Tek. Tudós Kövy Sándor Úrnak a' S. Pataki Collegiumban lévő Professornak a' Magyar Polgári Törvényről készített hasznos könyve.

Ezután Mélt. Szent-Királyi László Úr bémutatta Ő Cs. K. Fő Herczégének a' jelenlévő Kövy és Horvát Urakat, minthogy időközben Vályi Nagy Úr megholt, Mokry Úr pedig, noha Pesten lakik, terhes betegsége által, a' megjelenéstől gátoltatott. Ekkor Ő Cs. K. Fő Herczégének, magas érzésekkel és hathatós serkentésekkel teljes szép deak beszédet tartott, mellyben dicsőségesen uralkodó Felső Felséges Királyunknak 's sze-

retve tisztelt Felső Felséges Királynénknak, a' magyar nyelv' kimiveltetése iránt mutatott kegyelmes oltalmaikat szívreható szókkal magasztalta; a' magyar Mágánasokat, Gróf Szécsényi Ferencz', Gróf Festetics György', Gróf Teleki Sámuel' és László', Gróf Pongráczné született Motesiczky Asszony' jeles példájkkal buzdította, és a' magyar Tudósokat, a' nemzeti nyelv csinosítására buzgón serkentvén, a' jelenlévőknek a' jutalmakat bájoló kegyes tekintettel kezeikbe nyújtotta. Érzékeny megilletődéssel fogadták a' Tudós Férjfiak ezen fő kegyelmet, és Kövy Úr nyílt szívvel említé, hogy minden ilyen tisztelet' reménysége nélkül dolgozott, és minthogy most Ő Cs. K. Fő Herczégének kegyes volt ezen munkáját 's előbbi fáradozásait fő helybehagyással megbecsülni, annyival inkább lekötelezve érzi magát, azt mind önnön, mind a' magyar Tudósok' nevében, mélységes tisztelettel meghálálni. Horvát Úr pedig buzgó háladással említette Ő Cs. K. Fő Herczégének, mint a' Magyar Muzéum Protectorának, hozzá mutatott kegyelmeit, a' magyar csinosodást emelő foganatos lépéseit, és ez által az egész Magyar Nemzetnek, Felső Felséges személye iránt való leköteleztetését, 's az abból származó nemzeti háladatosságot. Ezután felolvastattak a' folyo esztendőre tett Jutalom-kérdések 's Vályi Nagy Úr Özvegyének levele és Mokry Úrnak magamentegése. Végre Brassói Miller Ferd. Jakab Úr, a' Nemzeti Muzéum' Directora, a' gyülekezet nevében, magyar nyelven jeles köszönetet mondott a' Fő Herczegi személyeknek az ő kegyes leereszkedésekért. Így végződén a' gyűlés, a' Fő Herczegi személyek, számtalan örömkialtások és áldások között eltávoztak.

